

בש"פ 7331/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7331/16

כבוד השופט מ' מזוז
פלוני

לפני:
העורר:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים במ"ת
12937-08-16 מיום 22.8.2016 (ע"י כב' השופט א'
דורות)

תאריך הישיבה: כ"ה באלול התשע"ו (28.9.2016)

בשם העורר: עו"ד לומא עגלוני

בשם המשיבה: עו"ד נגה בן סידי

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט א' דורות) בה הורה על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

2. ביום 5.8.2016 הוגש נגד העורר, יליד 1979 תושב ג'בל מוכבר, כתב אישום המייחס לו עבירות של חטיפה לשם סחיטה, סחיטה באיומים, כליאת שווא ותקיפה כדי לבצע פשע. על פי המתואר בכתב האישום, בחודש מאי 2016 היה העורר בקשר עם המתלוננת, ילידת 1994. העורר הציג עצמו בשם ואחיד, שאיננו שמו. במהלך הקשר נודע לעורר כי אביה של המתלוננת הוא אדם אמיד, ולפיכך החליט - יחד עם אחר שזהותו לא ידועה - לחטוף את המתלוננת ולסחוט

את אביה. העורר הוביל את המתלוננת לדירה כלשהי ליד בית לחם, ולאחר כעשר דקות שבמהלכן שהו בדירה, נכנס האחר לדירה, דחף את העורר על מנת ליצור מצג שווא לפיו העורר מותקף; כיסה את פניה של המתלוננת, כפת את ידיה, הכניסה לאחד החדרים בדירה ונטל ממנה את תיק היד שבו היה הטלפון הנייד שלה. העורר והאחר התקשרו לאביה של המתלוננת מהטלפון שלה, מסרו לו כי הם מהמאפיה ודרשו ממנו לשלם מיליון ₪ תמורת החזרת המתלוננת, אחרת ישחטו אותה. העורר והאחר קבעו להיפגש עם אבי המתלוננת לקבלת הכסף בכניסה לשכונת גילה שבירושלים. לאחר שיחתם, עזב האחר את הדירה והעורר ניגש למתלוננת, שחרר אותה וסיפר לה כי גם הוא נאזק ונשדד. העורר הסיע את המתלוננת סמוך למקום מגוריה, ביקש שתשקר למשפחתה לגבי נסיבות החטיפה ותסתיר את העובדה ששהתה עמו. העורר התקשר לאבי המתלוננת ואמר לו כי הוא רואה שהוא מלווה באנשים נוספים והורה לו להגיע למקום אחר ולהשאיר לו את הכסף בתוך שקית עד השעה 16:00. סמוך לשעה 16:00 הגיעה המתלוננת לביתה.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים נגדו. העורר כפר בקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, ולחלופין טען כי יש להורות על שחרורו לחלופת מעצר.

4. בהחלטתו מיום 22.8.2016 דחה בית המשפט את טענות העורר להעדרן של ראיות לכאורה. בית המשפט עמד על כך שגרסתו של אבי המתלוננת תומכת בעובדות כתב האישום; כי העורר עצמו הודה במעשים המיוחסים לו בגרסה שמסר למשטרה ביום 31.7.2016 (לאחר שמסר שתי גרסאות לפיהן הוא כלל לא הכיר את המתלוננת, ולאחר מכן שתי גרסאות לפיהן הכיר את המתלוננת אך היה בעצמו קורבן למעשה החטיפה והסחיטה); כי מחקרי תקשורת שנעשו ביחס לשיחות הטלפוניות מיום האירוע הובילו את החוקרים לאדם שקשר בין העורר לבין הטלפון שממנו בוצעו השיחות לאבי המתלוננת; וכי גרסתה האחרונה של המתלוננת בעימות שנערך לה עם העורר - לאחר שקודם לכן מסרה מספר גרסאות שלא התיישבו עם עובדות כתב האישום, אך הסבירה מאוחר יותר כי פחדה מהעורר - תומכות אף בעובדות כתב האישום.

אשר לקיומה של עילת מעצר קבע בית המשפט כי העבירות המיוחסות לעורר מקימות חשש סביר ששחרורו יסכן את ביטחון הציבור, וזאת חרף העובדה שהעורר שחרר את המתלוננת. כן הדגיש בית המשפט כי לעורר ארבע הרשעות קודמות בעבירות של קבלת דבר במרמה, הסעת שוהים בלתי חוקיים, התפרצות והונאה בכרטיס חיוב, שימוש במסמך מזויף, הפרעה לשוטרים ואיומים; עומד לחובתו מאסר על תנאי של שלושה חודשים; ומתנהל נגדו תיק פלילי נוסף בגין עבירות מרמה.

לבסוף דחה בית המשפט קצרות את טענתו החלופית של העורר שיש לשחררו לחלופת מעצר. נקבע כי חומרת העבירות המיוחסות לו לצד עברו הפלילי מובילות למסקנה כי אין תחליף ראוי למעצרו. לפיכך הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים.

5. כנגד החלטה זו הוגש הערר שלפני, במסגרתו נטען כי בית משפט קמא טעה בקבעו קיומן של ראיות לכאורה נגד העורר. נטען כי מקורו של סיפור החטיפה בקשר רומנטי שהתקיים בין העורר לבין המתלוננת במסגרתו החליטו השניים לבדות את הסיפור כדי להוציא מאבי המתלוננת כסף הדרוש להם כדי להתחתן, אך לאחר שהמתלוננת גילתה כי העורר נשוי כעסה על העורר והעלילה עליו כי חטף אותה.

עוד נטען כי בית משפט קמא טעה בקבעו כי לא ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר באמצעות חלופת מעצר, ולא הורה לכל הפחות על קבלת תסקיר בעניינו של העורר. בהקשר זה נטען כי העורר, אף תחת ההנחה שחטף את המתלוננת, שחררה ללא קבלת טובת הנאה וממילא לא העמיד אותה או מישוה אחר בסכנה. כן נטען כי העורר התייצב לכל חקירות המשטרה להן זומן ולא התחמק, וכי גם עברו הפלילי, בגינו אף לא ריצה מאסר בפועל, לא מלמד על מסוכנות כזו שלא ניתן לשקול בגינה חלופת מעצר.

6. בדיון לפני הפנתה באת כוח העורר לטענותיה בכתב הערר. נטען כי התשתית הראייתית אינה מבססת ראיות לכאורה להוכחת האישום נגד העורר, וכי מכל מקום התשתית הראייתית אינה איתנה. כן נטען, כי אף אם נניח קיומן של ראיות לכאורה, לא היה בכך כדי להצדיק מעצר העורר עד לתום ההליכים ללא בחינת אפשרות של חלופת מעצר, וזאת בהתחשב בנסיבות העבירה, שכנטען אינן חמורות; לאור העובדה שהעורר התייצב לכל חקירותיו ואין חשש להימלטות; וכן בהתחשב בכך שמדובר באב לילדים קטנים ובמצבו הכלכלי הקשה. נטען כי יש בידי העורר להציג חלופת מעצר רצינית.

מנגד, טענה באת כוח המדינה כי קיימות ראיות לכאורה נגד העורר, תוך שפירטה והפנתה למכלול הראיות הרלבנטיות. כן נטען שהייתה הצדקה להחלטה לעצור את העורר ללא עריכת תסקיר מעצר לאור מסוכנותו הנלמדת מחומרת העבירה ומעברו הפלילי. כן נטען כי לא הוצגה מטעם העורר כל חלופת מעצר קונקרטית.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון בהחלטת בית משפט קמא, בטענות הצדדים ובחומר הראיות, הגעתי למסקנה כי יש לקבל את הערר באופן חלקי.

לשאלת הראיות לכאורה

8. כמצוין לעיל, בית משפט קמא ביסס את מסקנתו בדבר קיומן של ראיות לכאורה לביסוס האישום על גרסתו של אבי המתלוננת; על כי העורר עצמו הודה למעשה במעשים המיוחסים לו בכתב האישום בגרסתו האחרונה במשטרה; על מחקרי תקשורת שקשרו את העורר לטלפון שממנו בוצעו השיחות לאבי המתלוננת; ועל גרסתה האחרונה של המתלוננת בעימות שנערך לה עם העורר.

9. כידוע, בשלב של בחינת קיומן של "ראיות לכאורה להוכחת האשמה" לצורך החלטה לענין מעצר נאשם עד לתום ההליכים, אין בית המשפט נדרש להכריע במהימנותן ובמשקלן של הראיות. בדיקת חומר הראיות בשלב זה מוגבלת לבחינת קיומו של פוטנציאל ראייתי בראיות גולמיות אשר לגביהן קיים סיכוי סביר שעיבודן במהלך המשפט יבסס תשתית ראייתית להוכחת אשמת הנאשם מעבר לספק סביר (בש"פ 18/16 שמעון נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (13.1.2016), להלן: ענין שמעון; בש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133 (1996); בש"פ 4306/09 אבו ואסל נ' מדינת ישראל (4.6.2009); בש"פ 2745/11 אברמוב נ' מדינת ישראל (28.4.2011), להלן: ענין אברמוב). עם זאת נקבע כי בחינת הראיות אינה בחינה טכנית בלבד, ובית המשפט לא יתעלם מסתירות מהותיות הגלויות על פני הדברים,

מקום שאלה מחלישות באופן משמעותי את התשתית הראייתית לכאורה (ראו למשל: ענין אברמוב, וכן בש"פ 4692/06 אלמוגרי נ' מדינת ישראל (20.6.2006)).

10. לאחר שמיעת טענות הצדדים ועיון בתיק החקירה נחה דעתי כי החלטתו של בית משפט קמא לענין קיומן של ראיות לכאורה מבוססת היטב בחומר הראיות, ואין כל עילה להתערב בה.

תסקיר מעצר

11. בהתאם להוראות סעיף 21 לחוק המעצרים, רשאי בית משפט להורות על מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים נגדו בהתקיים התנאים הקבועים שם, ואולם, כך נקבע, לא יצווה בית המשפט על מעצר כאמור אלא אם נוכח כי "לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה" (סעיף 21(ב)(1)). לשם בחינת האפשרות "להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה" נדרשת בדרך כלל עריכת תסקיר מעצר בעניינו של הנאשם לשם בחינת חלופת מעצר והתאמתו של הנאשם לחלופה כזו ותנאיה; זאת למעט מקום בו בית המשפט מגיע למסקנה, ממכלול הנסיבות שלפניו, כי שום חלופת מעצר לא תסכון בעניינו של הנאשם הקונקרטי, שאז רשאי הוא לשלול חלופת מעצר גם מבלי להיזקק לתסקיר שירות המבחן (בש"פ 7279/16 גולד נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (27.9.2016); בש"פ 7283/16 אלמוגרי נ' מדינת ישראל פסקאות 8-11 (27.9.2016); ענין שמעון, פסקה 12; בש"פ 51/10 אקרמן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (13.1.2010)).

12. לא זה המקרה בעניינו. מבלי להקל ראש בחומרת המעשים המיוחסים לעורר, אין לדעתי באלה, בהתחשב בנסיבות ביצועם כמפורט לעיל, כדי להצדיק חסימה על הסף של בחינת אפשרות של חלופת מעצר בעניינו. גם עברו הפלילי של העורר, שעיקרו בעבירות מרמה ואינו כולל ריצוי מאסר בפועל, אינו כזה שיש בו כדי להצדיק פסילה מראש של בחינת אפשרות לחלופת מעצר.

13. סוף דבר: בכל הנוגע לשאלת קיומן של ראיות לכאורה - הערר נדחה. באשר לחלופת מעצר - הערר מתקבל. שירות המבחן יערוך תסקיר מעצר בעניינו של העורר, בהתאם לחלופות שתוצענה על-ידי העורר, וזה יונח לפני בית משפט קמא אשר יידרש לאמור בתסקיר במסגרת בחינת האפשרות לחלופת מעצר.

ניתנה היום, כ"ו באלול התשע"ו (29.9.2016).

ש ו פ ט